

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- แก้วตา คณะารรณ, บำเพ็ญ วงศ์ศรีแก้ว และสมบัติ ตัญจรัยรัตน์. รายงานการวิจัยวิเคราะห์หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตของสถาบันผลิตครูในประเทศไทย. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2522.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คู่มือการลงทะเบียน ภาคปลาย ปีการศึกษา 2518. โครงการทดลองหน่วยผลิตเอกสารมหาวิทยาลัย, 2518. (อัครสำเนา)
- ____. คู่มือการเข้าศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ____. คู่มือหน่วยทะเบียนกลาง. ฝ่ายวางแผนและพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517. (อัครสำเนา)
- ____. รวมกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศต่าง ๆ เกี่ยวกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะครุศาสตร์. คณะกรรมการวางแผนทางและประสานงานการปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี. รายงานผลการวิจัยและรวบรวมข้อคิดเห็นเพื่อพัฒนาหลักสูตรครุศึกษา ระดับปริญญาตรี. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.
- ____. ประวัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2459-2507. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2510.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะครุศาสตร์. คู่มือระดับปริญญาตรีของคณะครุศาสตร์.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2519.

____. หลักสูตร 4 ปี ปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2504.

____. หลักสูตรปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต 4 ปี (ปรับปรุงใหม่) พ.ศ.2520.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

____. หลักสูตรปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต 4 ปี (ฉบับปรับปรุงแก้ไขพุทธศักราช 2525).
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

____. หลักสูตรปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต (ปรับปรุงแก้ไข พ.ศ.2529). คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

____. โปรแกรมการเรียนหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต 4 ปี (ปรับปรุงใหม่
พ.ศ.). คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

____. หลักสูตรปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต 4 ปี พ.ศ.2515 (ปรับปรุงใหม่).
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักทะเบียนและประมวลผล. จท 92 ตารางสอน ตารางสอบ
ปีการศึกษา 2521. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

____. จท 92 ตารางสอน ตารางสอบ ปีการศึกษา 2522 (ฉบับเพิ่มเติม).
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

____. จท 92 ตารางสอน ตารางสอบ ปีการศึกษา 2523. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักทะเบียนและประมวลผล. จท 92 ตารางสอน ตารางสอบ ปีการศึกษา 2524. กรุงเทพมหานคร :
 โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- ____. จท 92 ตารางสอน ตารางสอบ ปีการศึกษา 2525. กรุงเทพมหานคร :
 โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- ____. จท 92 ตารางสอน ตารางสอบ ปีการศึกษา 2526. กรุงเทพมหานคร :
 โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- ____. จท 92 ตารางสอน ตารางสอบ ปีการศึกษา 2527. กรุงเทพมหานคร :
 โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ____. จท 92 ตารางสอน ตารางสอบ ปีการศึกษา 2528. กรุงเทพมหานคร :
 โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ____. จท 92 ตารางสอน ตารางสอบ ปีการศึกษา 2529. กรุงเทพมหานคร :
 โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- ____. จท 92 ตารางสอน ตารางสอบ ปีการศึกษา 2530. กรุงเทพมหานคร :
 โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ____. จท 92 ตารางสอน ตารางสอบ ปีการศึกษา 2531. กรุงเทพมหานคร :
 โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ____. จท 92 ตารางสอน ตารางสอบ ปีการศึกษา 2532. กรุงเทพมหานคร :
 โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ____. จท 92 ตารางสอน ตารางสอบ ปีการศึกษา 2533. กรุงเทพมหานคร :
 โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน่วยทะเบียนกลาง. คู่มือการลงทะเบียน ภาคต้น ปีการศึกษา 2519. กรุงเทพมหานคร : โครงการทดลองหน่วยผลิตเอกสารมหาวิทยาลัย, 2519.
- ____. จท 92 ตารางสอน ตารางสอบปีการศึกษา 2520. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- ชาวล แพร่ตันกุล. เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518.
- ชัยพร วิชชาวุธ. "การวิเคราะห์หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต 4 ปี 2525." รายงานการประชุม เพื่อพัฒนางานวิชาการของคณาจารย์คณะครุศาสตร์ เรื่องการเรียนการสอนในคณะ ครุศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : (ม.ป.ท.), 2519.
- ธีรารัง บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : เอร่าวิธ การพิมพ์, 2531.
- ผินิจ กว้างคะรัตน์. คู่มือวิธีสอนวิชาศิลปศึกษาในชั้นประถม. ชนบุรี : โรงพิมพ์โรงเรียน การช่างวุฒิศึกษา, 2500.
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น. คณะศึกษาศาสตร์. คู่มือการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2533. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.
- ____. หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา (หลักสูตร 2 ปี). สาขา- ศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, 2528.
- ____. หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา (หลักสูตร 2 ปี) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พุทธศักราช 2531 (ฉบับปรับปรุง). คณะศึกษาศาสตร์, 2531. (อัครสำเนา)
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สำนักงานอธิการบดี. ประกาศมหาวิทยาลัยขอนแก่น เรื่องการ ลงทะเบียนวิชาเรียน รายวิชาที่เปิดสอน พร้อมวันและเวลาสอบไล่ ประจำปีการศึกษา 2529. ขอนแก่น : โรงพิมพ์ศิริกัณฑ์ออฟเซ็ท, 2529.

มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สำนักงานอธิการบดี. ประกาศมหาวิทยาลัยขอนแก่น เรื่องการ
ลงทะเบียนวิชาเรียน รายวิชาที่เปิดสอน พร้อมวันและเวลาสอบไล่ ประจำปี
การศึกษา 2530. ขอนแก่น : โรงพิมพ์ศิริภัทท์ออฟเซ็ท, 2530.

____. ประกาศมหาวิทยาลัยขอนแก่น เรื่องการลงทะเบียนวิชาเรียน รายวิชาที่
เปิดสอน พร้อมวันและเวลาสอบไล่ ประจำปีการศึกษา 2531. ขอนแก่น : โรงพิมพ์
ศิริภัทท์ออฟเซ็ท, 2531.

____. ประกาศมหาวิทยาลัยขอนแก่น เรื่องการลงทะเบียนวิชาเรียน รายวิชาที่
เปิดสอน พร้อมวันและเวลาสอบไล่ ประจำปีการศึกษา 2532. ขอนแก่น : โรงพิมพ์
ศิริภัทท์ออฟเซ็ท, 2532.

____. ประกาศมหาวิทยาลัยขอนแก่น เรื่องการลงทะเบียนวิชาเรียน รายวิชาที่
เปิดสอน พร้อมวันและเวลาสอบไล่ ประจำปีการศึกษา 2533. ขอนแก่น : โรงพิมพ์
ศิริภัทท์ออฟเซ็ท, 2533.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คู่มือการเรียนระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ปีการศึกษา 2528.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แสงทวี, 2528.

____. คู่มือนิสิตและอาจารย์. พระนคร : หน่วยพิมพ์และจำหน่ายศาสนภัณฑ์, 2518.

____. คู่มือนิสิตและอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2519.

____. คู่มือและหลักสูตรการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2522. กรุงเทพมหานคร :
ประเสริฐการพิมพ์, 2522.

____. หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. 2519. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น,
2519.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี 4 ปี (ปรับปรุงใหม่ 2525). กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2525.

____. หลักสูตรและคู่มือการศึกษาชั้นปริญญาตรี 2530. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยา
การพิมพ์, 2530.

____. หลักสูตรและคู่มือครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2527. กรุงเทพมหานคร :
เจ้าพระยาการพิมพ์, 2527.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. คู่มือการเรียนระดับปริญญาตรี ภาคปกติ
ปีพ.ศ.2528. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2528.

____. คู่มือการเรียนระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ปีพ.ศ.2529. กรุงเทพมหานคร :
เจ้าพระยาการพิมพ์, 2529.

____. คู่มือการเรียนระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ปีพ.ศ.2531. กรุงเทพมหานคร :
ม.ป.ท., 2531.

____. คู่มือการเรียนระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ปีพ.ศ.2532. กรุงเทพมหานคร :
เจ้าพระยาการพิมพ์, 2532.

____. คู่มือการเรียนระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ปีพ.ศ.2533. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมศัพท์ศิลปะ อังกฤษ-ไทย. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเพื่อนพิมพ์
จำกัด, 2530.

โรงเรียนเพาะช่าง. งานวันเกิดและฉลองครบรอบ 50 ปี แผนกฝึกหัดครู โรงเรียนเพาะช่าง.
พระนคร : โรงพิมพ์อำพลศึกษา, 2504.

____. แดง คำ 2501. พระนคร : โรงพิมพ์อำพลศึกษา, 2500.

โรงเรียนเพาะช่าง. แดง คำ 2501 การแสดงศิลปกรรมครั้งที่ 19 เนื่องในงานเปิดอาคารโรงเรียน
เพาะช่าง. พระนคร : กำจายการพิมพ์, 2500.

____. ระเบียบการโรงเรียนเพาะช่าง พ.ศ.2456. พระนคร : โรงพิมพ์โรงเรียน
ตรีเนติศึกษา. (ม.ป.ป.)

____. สัจบัตรงานวันกำเนิดโรงเรียนเพาะช่าง 7 มกราคม 2493. พระนคร.
(ม.ป.ท., ม.ป.ป.)

วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร. คู่มือนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีและอาจารย์. พระนคร :
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2515.

____. คู่มือนิสิตนักศึกษาและอาจารย์วิทยาลัยวิชาการศึกษา พ.ศ.2512. พระนคร :
โรงพิมพ์การศาสนา, 2512.

____. "ประวัติแผนกวิชาศิลปศึกษา." นิตยสารศิลปศึกษานอกแบบ ครั้งที่ 4
แผนกวิชาศิลปศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 10-20 กุมภาพันธ์ 2516.
กรุงเทพฯ : สารศึกษาการพิมพ์, 2516.

____. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง. พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา,
2510.

____. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา พุทธศักราช 2508. พระนคร : โรงพิมพ์
การศาสนา, 2508.

____. หลักสูตรปริญญาการศึกษาบัณฑิต. พระนคร : โรงพิมพ์ส่งเสริมอาชีพ, 2508.

วิรุณ ตั้งเจริญ. รายงานการวิจัยเรื่อง วัฒนาการศิลปศึกษาและสุนทรียภาพของเด็กไทย
ในปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2527.

สังัด อุทรานันท์. พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร : วงเดือนการพิมพ์, 2527.

_____. ทฤษฎีหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2530.

สังัด อุทรานันท์ และอุมา สุนทรมาน. รายงานการวิจัยเรื่องคุณภาพบัณฑิตและปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

สวัสดี จงกล และคณะ. สภาพปัจจุบันของหลักสูตรครุศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. วาระกรรมประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : อรุณอมรินทร์การพิมพ์, 2525.

สุภาวงศ์ จันทวานิช. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

สุมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2518.

สุรพันธ์ ยันต์ทอง. รายงานผลการวิจัยเรื่อง แนวโน้มของวิทยาลัยครูในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.

เอกวิทย์ ฝ กลาง. คู่มือนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยครูสวนสุนันทา, 2511.

อุทุมพร จามรมาน. รายงานการวิจัยเรื่อง การวัดและประเมินผลการเรียนในคณะครุศาสตร์ : การวิจัยนำร่อง. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ, 2529.

บทความ

ก่อ สวัสดิทานิชย์. "วิธีสอนศิลปศึกษา." ศูนย์ศึกษา 3 (พฤศจิกายน 2499) : 10-16.

ชัยพร วิชาวุธ. "วิเคราะห์หลักสูตรผลิตครูระดับปริญญาตรี." วารสารครุศาสตร์
8 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2521): 108-128.

เอกสารอื่น ๆ

เกษร ชิตะจारी. "กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็ก." เอกสารประมวลการสอน ภาควิชาศิลปศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ.

_____. "การประดิษฐ์และการออกแบบเครื่องประดับ." เอกสารประมวลการสอน
ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ.

_____. "วิชาศิลปศึกษาขั้นนำ." เอกสารประมวลการสอน ภาควิชาศิลปศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ.

ศิริ สิบกระพันซ์. "ประสบการณ์ทางวิชาการและการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ." ปฏิญานินพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, 2525.

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศธ.62/1 "เรื่อง กรมศึกษาธิการ
ตั้งคลังสามัคยาจารย์ ลงวันที่ 1 สิงหาคม - 5 กันยายน พ.ศ. 2444."

_____. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศธ.50.2/3 "เรื่อง รายงานจัดการโรงเรียนช่าง
ลงวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2453."

_____. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศธ.50/66 "เรื่อง โอนโรงเรียนช่างมาขึ้นแก่
กรมศึกษา ลงวันที่ 31 มกราคม ร.ศ. 130."

____. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศธ.50.2/31 "เรื่องรายชื่อนักเรียนเพาะช่าง
ออกไปเป็นครูโรงเรียนต่าง ๆ."

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศธ.62/8 "เรื่องขุณวิบูลย์ขอย้ายการสอน
วาดเขียนที่สามัคยาจารย์มารวมที่โรงเรียนเพาะช่างและสอบไล่วิชาชุดยังกำหนดไม่ได้."

____. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศธ.50.2/28 "เรื่องโรงเรียนเพาะช่าง
อนุญาตให้นักเรียนชั้นเตรียมเป็นนักเรียนฝึกหัดครูช่าง พ.ศ. 2457."

____. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศธ.50.2/20 "เรื่องรายงานการเปิด
โรงเรียนเพาะช่าง ลงวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2456."

____. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศธ.50/2 "เรื่องสมเด็จพระนางเจ้าพระบรม
ราชเทวีทรงพระราชดำริในการก่อตั้งโรงเรียนฝึกหัดวิชาช่าง ลงวันที่ 3 มกราคม
ร.ศ. 114."

____. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศธ.50.2/14 "เรื่องโรงเรียนหัตถกรรมส่ง
หลักสูตรและตารางสอน ลงวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2455."

____. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศธ.62/60-99 เล่ม 20 "สามัคยาจารย์สมาคม."

____. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศธ.50.2/26 "เรื่องโรงเรียนเพาะช่าง
จะเปิดสอนวิชาวาดเขียน ลงวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2457."

____. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศธ.50.2/5 "หนังสือของกรมราชเลขาณูการ
เรียนพระยาวิสุทธสุริยศักดิ์ ลงวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2456."

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะครุศาสตร์. เอกสารการจัดตั้งแผนกศิลปศึกษา (Art
Education) ขึ้นในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (เอกสารอัครสำเนา)

- จรรยา กลางณรงค์. "แนวโน้มของหลักสูตรและการสอนของคณะครุศาสตร์ จุฬาฯ ใน
ทศวรรษหน้า." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- ชำนาญ เล็กบรรจง "พัฒนาการหลักสูตรศิลปหัตถกรรม สาขาช่างโลหะรูปพรรณ วิทยาลัย
ศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ดวงจันทร์ เตียววิไล. "การวิเคราะห์หลักสูตรการครุศึกษาไทย พุทธศักราช 2435-2530."
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- นิพัทธ์ เลิศณรงค์. "พัฒนาการของสถาบันฝึกหัดครูและวิชาชีพครูในประเทศไทย พ.ศ.
2435-2475." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- บรรลือ ขอรามเดช. "สภาพและปัญหาการสอนศิลปะภาคปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
กรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- บุษบา กาญจน์วาริทิพย์. "วิวัฒนาการของหลักสูตรและการสอนศิลปศึกษา ระดับประถมศึกษา
ในประเทศไทย พุทธศักราช 2435-2526." วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ปณรัตน์ นิษฐไพบูลย์. "Pottery." เอกสารประมวลการสอน ภาควิชาศิลปศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ.
- _____. "วิชาการวางแผนและการจัดโรงฝึกงาน." เอกสารประมวลการสอน
ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ.

_____ . "วิชาศิลปะนิยม." เอกสารประมวลการสอน ภาควิชาศิลปศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ, 2534.

เพ็ญพรรณ คำรังศิริ. "วิชาศิลปะไทย." เอกสารประมวลการสอน ภาควิชาศิลปศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ, 2534.

ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์. "ประมวลการสอนวิชาศิลปะสำหรับเด็กเล็ก." เอกสาร
ประมวลการสอน ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ.

ยงยศ เล็กกลาง. "การศึกษาเปรียบเทียบวิวัฒนาการของวิทยาลัยวิชาการศึกษาและ
มหาวิทยาลัยในประเทศไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518.

รัตนา สุขปรกติ. "การพัฒนาอาจารย์ด้านวิชาการในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ."
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2528.

ลัดดา สุวรรณกุล. "พัฒนาการหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในประเทศไทย."
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

วัณณะ จุฑะวิภาต. "วิชาการออกแบบตกแต่งภายใน." เอกสารประมวลการสอน
ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ.

_____ . "วิชาการออกแบบ." เอกสารประมวลการสอน ภาควิชาศิลปศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ.

วินัย โสมติ. "คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปศึกษา : กรณีศึกษาอาจารย์
ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

- วีณา มิ่งขวัญ. "ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาเอกศิลปศึกษาในโครงการจัดการศึกษา
สำหรับบุคลากรประจำการสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ศรีประไพ วัฒนรัตน์. "การใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร." ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- สัญญา วงศ์อร่าม. "วิชาภาพพิมพ์สำหรับครู." เอกสารประมวลการสอน ภาควิชาศิลปศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ, 2534.
- _____. "วิชาภาพพิมพ์โลหะ." เอกสารประมวลการสอน ภาควิชาศิลปศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ, 2534.
- _____. "วิชาภาพพิมพ์ไม้สำหรับครู." เอกสารประมวลการสอน ภาควิชาศิลปศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ.
- สมโภชน์ ทองแดง. "วิชาจิตรกรรมชั้นสูง." เอกสารประมวลการสอน ภาควิชาศิลปศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ, 2534.
- _____. "วิชาการวาดเส้น." เอกสารประมวลการสอน ภาควิชาศิลปศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ, 2534.
- _____. "วิชาศิลปวิจารณ์." เอกสารประมวลการสอน ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาฯ, 2534.
- สงบ กษ เย็นยอดวิชัย. "การวิเคราะห์หลักสูตรวิชาชีวะของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร."
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2530.

- อริยาพร สมจิตต์. "การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาหลักสูตร 4 ปี และหลักสูตร 2 ปี เกี่ยวกับการศึกษาในหลักสูตรศิลปศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- อรพินธ์ ต้นชนะสฤณี. "พัฒนาการของมหาวิทยาลัยขอนแก่น." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- อำไพ ติรณสาร. "รายวิชา 420 243 ศิลปะในโรงเรียนประถม." เอกสารประมวลการสอน ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ, 2534.

สัมภาษณ์

- วิชัย วงษ์ใหญ่. รองศาสตราจารย์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2535.
- วินัย โสมดี. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาศิลปวัฒนธรรม คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2535.
- วิรัตน์ ณิชญไพบูลย์. อดีตหัวหน้าภาควิชาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 17 มีนาคม 2535.
- สุรัตน์ วัลโล. อดีตหัวหน้าภาควิชาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2535.
- อริยาพร สมจิตต์. อาจารย์ประจำสาขาศิลปศึกษา ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2535.
- อารี สุกชีพันธ์. อดีตหัวหน้าสาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. สัมภาษณ์, 10 มีนาคม 2535.

อิทธิพร ชงอินเนตร. หัวหน้าสาขาศิลปศึกษา ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น. สัมภาษณ์. 23 มีนาคม 2535.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษ

- Ammar, Khalifa Sharef Salam. "Proposed Guidelines for the Improvement of the Art and Art Teacher Education Programs at Al-Fateh University in Libya." Dissertation Abstracts International. 47/07A (1986):2546.
- Beauchamp, Georege A. Curriculum Theory. Wilmette, Illinois : Pless. 1975.
- Best, John W. Research in Education. 3rd ed. New Jersey : Prentice-Hall, Inc., 1977.
- Dewey, Malvil. Dewey Decimal Classification and Relative Index. 20nd ed. New York : 1989.
- Library of Congress. Classification Class N Fine Art. 4nd ed. Washington : 1970.
- National Art Education Association. Standard for Art Teacher Preparation Programs. Reston Verginia, 1976.
- Paterakis, Angela G. Art Education : Senior High School. 4th ed. Reston, Virginia :The National Art Education Association, 1979.
- Prescott, Chusak. "A Proposed Guideline for the Developement Improvement of Art Education Curriculum for 36 Teacher Training Collages in Thailand." Dissertation Abstracts International 42/07A (1981):2983.

- Rogers, Edward Turner. "A Comparison of the Course Requirements in Art Teacher Certification Program in the Collages and Universitys of Alabama." Dissertation Abstracts International 49/02A(1987):190.
- Sangren, Karen Jane. "A Comparison and Assessment of Art Teacher Preparation Programs in Protestant Christain Liberal Arts Collages and Universitys in the United States." Dissertation Abstracts International 41/11A (1980) : 4583.
- Saylor. Galen, and Alexander, William M. Planning Curriculum for School. New York : Holt, Rinehart and Wintons. 1974.
- Taba, H. Curriculum Developement Theory and Practice. New York : Harcourt, Brace & World, Inc ; 1962.
- Thiensuwan, Suluk. "An Evaluation of the Art Teacher Education Program at Chulongkorn University, Bangkok, Thailand." Dissertation Abstracts International. 44/08A (1983) : 2348.
- Tyler, Ralph W. Basic Principles of Curriculum and Instruction. Chicago : University of Chicago Press, 1950.
- Van Dalen, Deobold B. Understanding Educational Reserch. 4th ed. New York : Mc Graw Hill, 1979.

ภาคผนวก ก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักสูตรและตารางสอนของโรงเรียนหัตถกรรมราษฎรบุรีณะ ปี พ.ศ. 2455

การหัตถกรรมทุกชนิดต้องอาศัยการวาดเขียนไม่มากก็น้อย เหตุนี้ นักเรียนที่จะเรียนการหัตถกรรมประเภทใดก็ตาม จำเป็นต้องเรียนการวาดเขียน ก่อนที่ไปเรียนการหัตถกรรมอย่างอื่น ๆ ต่อไป ในเวลา 5 เดือน เรียกว่าหัตถกรรมเบื้องต้น เมื่อสอบไล่ได้วิชาหัตถกรรมเบื้องต้นแล้วจึงจะให้ไปเรียนวิชาหัตถกรรมประเภทอื่น ๆ ตามนี้ลยกัน

วิชาที่ต้องเรียนในชั้นหัตถกรรมเบื้องต้นนี้ คือ

1. ต้องเข้าใจหลักของการวาดเขียน คือ ฟรีแฮนด์ ผูกลาย โมเต็ล ฟรีอาร์ม และการระบายสี
  2. เขียนได้ถูกต้องตามหลักของการวาดเขียน สามารถเขียนสิ่งใด ๆ ได้อย่างหยาบ ๆ
  3. ทำแปรกดิกซ์อเมตรีได้จบเล่ม เพื่อให้มีความรู้ในการเขียนเส้นและทำรูปต่าง ๆ
  4. ลูขวิทยา เพื่อให้รู้จักป้องกันและรักษาตัว เกลียดซึ่งความสกปรก
  5. จรรยา เพื่อกล่อมเกล่าให้เป็นพลเมืองดี เป็นคนประพฤติอยู่ในศีลในธรรม
  6. กายบริหาร เพื่อให้มีเวลาพักผ่อน ได้ออกกำลังกาย เปลี่ยนอิริยาบถบ้าง
- ต่อไปนี้เป็นวิชาที่จะเลือกเรียนต่อไป คือ

1. ช่างเขียน

ชั้น 1

1. เขียนตัวหนังสือไทยและอังกฤษได้ถูกต้องและงามสำหรับเขียนกระดานป้ายตัวโต และเขียนตัวเล็ก ๆ สำหรับแกะเป็นแม่พิมพ์ ทั้งเข้าใจเขียนหนังสือย่อ หนังสือขีด
2. วาดรูปใบไม้ ดอกไม้ ผลไม้ ตามตัวอย่างและจากของจริงได้อย่างงาม ๆ
3. ลอกรูปสถานที่ต่าง ๆ ตามตัวอย่าง เช่น ลอกรูปจากรูปโปสเตอร์ มิเซาไม้ ทับเมืองต่าง ๆ ระบายสีได้ตามตัวอย่าง
4. ลอกรูปสัตว์ตามตัวอย่างได้ทุกชนิด และระบายสีได้ตามตัวอย่าง
5. ผูกลายเครือไม้อย่างง่าย ๆ ได้ ระบายสีงาม ๆ
6. ลายไทย พอเขียนกนกแบบต่าง ๆ และรู้จักชื่อกนกนั้น ๆ ได้ เช่นกนกเปลว กนกหางกิ้งกร กนกหางโต เป็นต้น
7. เขียนแบบเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้ช่างทำได้ เช่น ตู้ โต๊ะ เก้าอี้ ถ้วย ชัน เป็นต้น

ชั้น 2

1. วาดรูปจากของจริงได้แทบทุกชนิด เมื่อเห็นอะไรที่ต้องการจะเขียน ก็เขียนได้
2. เขียนแลเงาให้เห็นสูงต่ำ ที่มีด ที่สว่าง ด้วยสีน้ำหรือดินสอสี
3. เขียนแลเงาเป็นเส้นๆ ให้เส้นที่ห่างหรือเส้นเล็กเส้นโตด้วยดินสอดำหรือปากกา
4. เขียนแลเงาด้วยถ่าน ลอกจากของจริงหรือลอกจากตัวอย่างได้
5. ผูกลายเครือไม้ไต้งาม ๆ
6. ผูกลายไทยอย่างงาม ๆ ได้
7. วาดรูปใบไม้ ผลไม้ ดอกไม้ ที่เคยได้เขียนหรือได้เห็นแล้วโดยไม่ต้องดูแบบ
8. เขียนรูปสัตว์ที่ได้เขียนจากแบบแล้วได้โดยไม่ต้องดูแบบ
9. วาดรูปหัวคนเร็ว (สเก็ต) จากวัตถุและสัตว์ได้
10. เขียนใหญ่ได้ เช่นเขียนฉากละครหรือถ่ายรูป หรือบนกระดานแผ่นใหญ่ได้
11. เขียนลายรดน้ำและปิดทองรดน้ำได้
12. เขียนรูปบนไม้หรือโลหะสำหรับแกะได้

ชั้น 3

1. เขียนรูปเหมือนด้วยถ่านหรือสีน้ำมันได้
2. เขียนรูปต่าง ๆ ด้วยสีน้ำมันได้
3. ผูกลายไทยและลายเครือไม้งาม ๆ ได้
4. เขียนภาพไทยได้ทุกชนิด เช่น ภาพในเรื่องรามเกียรติ์ เป็นต้น
5. วาดรูปจากสถานที่ต่าง ๆ และรูปสัตว์ต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องดูตัวอย่าง
6. คิดให้ตัวอย่างลายต่าง ๆ ได้
7. มีความรู้เบื้องต้นลวดลายเขียนได้ เช่น เรือพระที่นั่งต่าง ๆ อย่างโบราณ ราชรถ

บุษบก เรือหลวง เป็นต้น

ชั้น 1

1. แกะลายเส้นเดียวได้ทั้งขึ้นและลง เช่น ตัวหนังสือ ภาพลายเส้นเดี่ยวอย่างง่าย ๆ แกะบนไม้ โลหะ งาม้าง แลยางอินเดียรับเบอร์
2. แกะลายเส้นประสานเงาได้ตามลายเขียน
3. สลักกระดาษเป็นลายฉลุ เช่น สลักทองอังกฤษ

ชั้น 2

1. แกะลายเส้นประสานเงาตามแบบที่เขียนที่มีเงาพม่า ไม่มีเส้นประสานเงา เช่น ลายดินฟ้าอากาศ เป็นต้น
2. แกะแม่พิมพ์สำหรับหล่อ หรือกดเป็นรูปปูน เช่น เหรียญที่ระฤก เป็นต้น
3. แกะเครื่องสดด้วยมัน หรือผักทอง เพื่อจะได้เป็นการฝึกหัดแกะรูปสัตว์ หรือ ดอกไม้ ใบไม้ ผลไม้ ด้วยสิ่งอื่น ๆ ได้ต่อไป
4. ปาดลาย แทงลาย เพื่อให้เข้าใจทำลายหน้าตู่ หน้าต่าง ประตู เป็นต้น

ชั้น 3

1. แกะแม่พิมพ์ต่าง ๆ ได้ทั้งหยาบและละเอียดอย่างงาม ๆ เช่น แกะรูปคน จากแบบรูปฉาย
2. แกะเป็นองค์พระพุทธรูป มีอิริยาบถต่าง ๆ ด้วยไม้หรืองาช้างก็ได้ด้วย
3. แกะตัวหมากrukด้วยงาช้าง เช่น มี้า เป็นต้น
4. แกะเป็นรูปนางกั๊กด้วยไม้รักซ้อน เป็นต้น
5. แกะเสือดาวเล็ก ๆ ด้วยเขี้ยวเสือดาว
6. แกะรูปเบ็ดเตล็ดได้ต่าง ๆ เหมือนถูกต้องตามแบบเขียนอย่างละเอียดและเร็ว

ช่างปั้น

ชั้น 1

1. ปั้นใบไม้ ดอกไม้ ผลไม้ ตามแบบตัวอย่างปั้นได้
2. ปั้นลวดลายต่าง ๆ ตามแบบตัวอย่างปั้นได้
3. ปั้นรูปสัตว์ ตามแบบตัวอย่างปั้นได้
4. ปั้นตุ๊กตาและภาพไทย ตามแบบตัวอย่างปั้นได้
5. ปั้นภาชนะต่าง ๆ ตามแบบตัวอย่างปั้นได้

ช่างไม้

ชั้น 1

1. ถากไม้ เลื่อยไม้ ไล่ไม้ และ เจาะไม้ เป็นต้น
2. แต่งเครื่องมือเป็น เช่น ลับกบ ลับสีว เป็นต้น
3. เข้าปากไม้ได้สนิทเรียบร้อย

4. ต่อหีบ ถังและกรอบได้
5. รู้จักคิดหน้าไม้

ชั้น 2

1. ต่อม้า แก้อื้อ ตู โต้ะ อย่างหยาบได้
2. ลอกลาด ลอกบัวได้
3. นำเต็อย นำลื่นประกอบกันได้สนิท
4. กลิ้งทาโต้ะ แก้อื้อและลูกแก้วหัวเบ็ดได้
5. กะประมาณราคาในการทำของที่กล่าวได้ ไม่มีจดจนถึงขาดทุน

ชั้น 3

1. ต่อม้า แก้อื้อ ตู โต้ะ เต็องได้อย่างละเอียด
2. ประจเรือหลังย้อม ๆ ได้
3. เป็นนายช่างอย่างต่ำ ๆ คำนวนเวลา แรง และทุนที่ได้ลงไปในการประจเรือได้
4. เข้าใจในวิธีแบ่งงาน แบ่งแรง ไม่ให้เปลืองคน เปลืองทุน เปลืองเวลา และจัดซื้อเครื่องประจเรือได้ไม่ขาดเหลือมากจนเกินเหตุ

ช่างถม แผนกช่างรูป

ชั้น 1

1. หลอมเงินได้
2. แม่เงินได้ตั้งแต่ 50 บาทขึ้นไป
3. ขึ้นรูปภาชนะง่าย ๆ ที่ใช้กันอยู่สามัญ เช่น ชัน ถ้วย พาน โต้ะ ถาด เป็นต้น
4. แล่นประสาร และมัดตริตบเป็น

ชั้น 2

1. ชัดเครื่องเงิน ชักเงาได้
2. หลอมเงินและแม่เงินได้ยิ่งกว่าชั้นหนึ่งขึ้นไป
3. ขึ้นรูปได้เรียบร่อยกว่าชั้นหนึ่ง และทำของละเอียดได้ทุกชนิด
4. ประสมยาค่า และลงยาได้ดี
5. เลี่ยมไม้และสิ่งอื่น ๆ ด้วยทองเหลือง เงินและนากได้

ชั้น 3

มีความรู้และความชำนาญทำได้ดียิ่งขึ้นกว่าชั้น 1 และชั้น 2 และกะราคา น้ำหนักของที่จะทำได้ ตามขนาดและชนิดของดีของเลว

ช่างถม แผนกช่างสลัก

ชั้น 1

1. สลักของเลวได้ เช่น โต๊ะ ชั้น พาน ซึ่งเรียกว่าของตลาด
2. สลักของพอใช้ คือ โต๊ะ ชั้น พาน ดีกว่าของตลาด

ชั้น 2

1. สลักของดีได้ตามแบบเรียน และตามรูปภาพขณะต่าง ๆ ได้เรียบร้อย
เหยียบพื้นเสมอกัน
2. คุณเป็นลายนูนหรือสลัก เช่น รูปสัตว์อยู่ในลายกนกเป็นต้น

ชั้น 3

1. สลักลายลงยาได้ดี พื้นลายเสมอกันตลอดไป
2. ทาทอง และตบแต่งเสร็จ

(กองจดหมายเหตุแห่งชาติ คร.50.2/14 โรงเรียนทัศนกรรมส่งหลักสูตรและตารางสอน
พ.ศ.2455)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติของแผนกวิชาศิลปศึกษา
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

เป็นที่ทราบกันดีว่า วิชาการแขนงต่าง ๆ ในปัจจุบัน ทางด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยธรรมศึกษาได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว วิทยาลัยวิชาการศึกษา เป็นสถาบันที่มีส่วนรับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาของชาติทุกแขนง ดังนั้นนักการศึกษาซึ่งเป็นกรรมการสภาวิทยาลัยวิชาการศึกษา จึงได้เสนอสภาวิทยาลัย เพื่อให้เปิดวิชาเอกศิลปศึกษาขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะผลิตครูศิลปศึกษาระดับปริญญาตรี และขณะเดียวกันก็ส่งเสริมครูประจำการทางศิลปะ ให้มีความรู้ทางศิลปศึกษากว้างขวางขึ้น นอกจากนี้ยังเผยแพร่การศึกษาแขนงศิลปะนี้ ให้เป็นที่แพร่หลายต่อไปยังประชาชนและผู้สนใจทั่วไป ดังนั้นสภาวิทยาลัยวิชาการศึกษาจึงได้อนุมัติหลักการในการเปิดวิชาเอกศิลปศึกษาขึ้นเมื่อ วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2510 ในสาขา มัธยมศึกษา วิชาเอกศิลปศึกษา

แผนกวิชาศิลปศึกษาก็ได้เริ่มดำเนินการสอบคัดเลือก นิสิตวิชาเอกศิลปศึกษา สาขา มัธยมศึกษา ดังรายละเอียดดังนี้

พ.ศ. 2511	มีผู้สอบคัดเลือกได้	33	คน	(ปัจจุบันจบไปหมดแล้ว)
พ.ศ. 2512	มีผู้สอบคัดเลือกได้	18	คน	(" ")
พ.ศ. 2513	มีผู้สอบคัดเลือกได้	25	คน	(" ")
พ.ศ. 2514	มีผู้สอบคัดเลือกได้	28	คน	(ปัจจุบันกำลังเรียนอยู่)
พ.ศ. 2515	มีผู้สอบคัดเลือกได้	37	คน	(" ")

ขณะเดียวกันในปี พ.ศ. 2512 ได้เปิดสอบคัดเลือกนักศึกษาตอนเย็นปรากฏผลดังนี้

พ.ศ. 2512	มีผู้สอบเข้าได้	26	คน	(ปัจจุบันจบไปหมดแล้ว)
พ.ศ. 2513	มีผู้สอบเข้าได้	18	คน	(ปัจจุบันกำลังเรียนอยู่)
พ.ศ. 2514	มีผู้สอบเข้าได้	28	คน	(" ")
พ.ศ. 2515	มีผู้สอบเข้าได้	38	คน	(" ")

นอกจากการดำเนินการสอบคัดเลือกแล้วยังมีข้าราชการของกรมต่าง ๆ ส่งมาเรียนด้วยดังนี้ ในปี 2513 จำนวน 1 คน ในปี พ.ศ. 2514 จำนวน 3 คน และในปี 2515 จำนวน 4 คน

หลักสูตรสาขามัธยมศึกษา วิชาเอกศิลปศึกษา (Art Education) สำหรับผู้เข้าเรียน ตั้งแต่ชั้นปีที่ 3 - ปีการศึกษา 2511 มีดังนี้

วิชาสามัญ		จำนวนหน่วยกิต
1.	Art 201 Art Appreciation	3
2.	LSc.101 Know Your Library	1
3.	Mus 202 Music Appreciation	2
4.	Thai Speech Training for Teachers	2
รวม		8

วิชาการศึกษา		จำนวนหน่วยกิต
1.	Educ 301 Educational Psychology	3
2.	Educ 302 Audio-Visual Education	3
3.	Educ 303 General Methods of Teaching	3
4.	Educ 321 Secondary Education	3
5.	Educ 401 Evaluation in Education	3
6.	Educ 402 Student Teaching	15
7.	Educ 471 Introduction to Guidance	1
8.	Educ Teaching of Major Subject	2
9.	Educ Teaching of Minor Subject	2
รวม		37

วิชาเอก

ก. วิชาบังคับ

1.	Art Ed.311 Drawing 1	3
2.	Art Ed.312 Life Drawing 1	3
3.	Art Ed.316 Mechanical Drawing 1	3
4.	Art Ed.371 Industrial Design 1	3
5.	Art Ed.301 History of Art	3
6.	Art Ed.303 Thai Art	3
7.	Art ed.351 Sculpture	3
8.	Art ed.314 Art for Elementary School Teachers	2
9.	Art Ed.324 Art for Secondary School Teachers	2

รวม 25

ข. วิชาเฉพาะ ให้เลือกเรียน พาณิชยศิลป์ (Commercial Art) การออกแบบ (Design) หรือ การเขียนแบบ (Drafting) เพียงแขนงเดียว

พาณิชยศิลป์ (Commercial Art)		จำนวนหน่วยกิต
1.	Art Ed.405 Layout and Lettering	3
2.	Art Ed.411 Drawing 11	3
3.	Art Ed.412 Life Drawing 11	3
4.	Art Ed.413 Perspective and rendering techniques	3
5.	Art Ed.467 Interior Design	3
6.	Art Ed.431 Advertising Art 1	3
7.	Art Ed.482 Advertising Art 11	3
8.	Art Ed.483 Advertising Art 111	3
รวม		24

การออกแบบ (Design)		
1.	Art Ed.416 Mechanical Drawing 11	3
2.	Art Ed.401 Materials and Processes	3
3.	Art Ed.461 Craft Design	3
4.	Art Ed.465 Furniture Design	3
5.	Art Ed.467 Interior Design	3
6.	Art Ed.471 Industrial Design 1	3
7.	Art Ed.472 Industrial Design 11	3
8.	Art Ed.473 Industrial Design 111	3
9.	Art Ed.475 Design Work	2
รวม		26

การเขียนแบบ (Drafting)		
1.	Art Ed.416 Mechanical Drawing 11	3
2.	Art Ed.413 Perspective and rendering techniques	3
3.	Art Ed.467 Interior Design	3
4.	Art Ed.403 Materials and Methods of Construction	3

		จำนวนหน่วยกิต
5.	Art Ed.421 Architectural Drawing	3
6.	Art Ed.422 Constructional Drawing	3
7.	Art Ed.465 Furniture Design	3
8.	Art Ed.417 Drafting	3
	รวม	24

วิชาโท เลือกเรียนเพียงอย่างเดียว

1.	Thai	21
2.	English	23
3.	History	24
4.	Geography	24
5.	Mathematics	21
6.	Chemistry	22
7.	Physics	19
8.	Biology	20

วิชาเลือก เลือกตามความเหมาะสมและความต้องการของนิสิตแต่ละคน

รวมจะต้องเรียนทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 105 หน่วยกิต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดตั้งแผนกวิชาศิลปศึกษา (Art Education)

ขึ้นในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. วัตถุประสงค์

การจัดตั้งแผนกวิชาศิลปศึกษา ขึ้นเป็นแผนกหนึ่งในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีจุดมุ่งหมายสำคัญสรุปได้ดังต่อไปนี้

1.1 เพื่อผลิตครูศิลปศึกษาสำหรับสอนวิชาศิลปะและศิลปะปฏิบัติในโรงเรียนประถม โรงเรียนมัธยมวิสามัญ โรงเรียนมัธยมแบบประสม โรงเรียนและวิทยาลัยอาชีวศึกษา โรงเรียนและวิทยาลัยครูตลอดจนสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ที่มีการสอนวิชาศิลปะและศิลปะปฏิบัติ เป็นวิชาสามัญและบังคับเรียน

1.2 เพื่อปรับปรุงมาตรฐาน และวุฒิของครูศิลปศึกษาให้เท่าเทียมกับครูสาขาวิชาอื่น

1.3 เพื่อส่งเสริมการศึกษาของนิสิตคณะครุศาสตร์ และคณะอื่น ๆ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเปิดโอกาสให้เรียนวิชาศิลปศึกษาเป็นวิชาการศึกษาทั่วไป หรือวิชาเลือก

1.4 เพื่อเพิ่มและขยายงานในสาขาวิชาศิลปศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของโครงการอื่น ๆ ที่ตั้งขึ้นใหม่ เช่น โครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบท โครงการโรงเรียนมัธยมแบบประสม โครงการปรับปรุงโรงเรียนการช่าง โครงการปรับปรุง การศึกษาระดับวิชาชีพชั้นสูง และโครงการขยายงานฝึกหัดครู

1.5 เพื่อเป็นศูนย์การค้นคว้า วิจัยหลักสูตร และการสอนวิชาศิลปศึกษาในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และฝึกหัดครู

1.6 เพื่อทำการอบรมครูประจำการในสาขาวิชาศิลปศึกษา ให้มีความรู้และคุณวุฒิเหมาะสมกับการสอนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และฝึกหัดครู

2. หลักการและเหตุผล

แผนกวิชาศิลปศึกษารับผิดชอบและอำนวยความสะดวกทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ในวิชา การศึกษาทั่วไป วิชาเฉพาะทางศิลปศึกษา และวิชาเลือกเสรีระดับปริญญา เพื่อผลิตผู้ที่มี สมรรถภาพในการสอนและนิเทศการสอน วิชาศิลปศึกษาให้แก่สถาบันการศึกษาทั่วไป

ในแผนการศึกษาของชาติ ได้กำหนดให้มีการศึกษาเพื่อ ให้มีกิจนิสัยและความ ชยันหมั่นเพียรในการใช้มือปฏิบัติงาน เพื่อเป็นรากฐานของการประกอบสัมมาชีพ ดังนั้น ในโรงเรียนประถมและมัธยมศึกษา จึงมีการสอนศิลปศึกษาอยู่โดยทั่วไป ทั้งนี้เพื่อการ

ปลูกฝังนิสัยในการรักงาน มีความคิดริเริ่ม รู้จักทำงานและรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง รู้จักทำงานและรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง รู้จักความปราณีต สวยงาม สมกับวัยและอัตภาพ นอกจากนั้น กิจกรรมทางศิลปศึกษาที่ให้เกิดการทำ มีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของนักเรียน เช่น ส่งเสริมให้เกิดความคิดในการออกแบบสร้างสรรค์ ให้สามารถปรับตัวในด้านอารมณ์ และสังคม ปลูกฝังความละเอียดประณีต ความช่างสังเกต จดจำ และสุนทรียภาพ อันเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของมนุษย์

ในการที่จะให้นักเรียนได้รับประโยชน์ดังกล่าวนี้ วิชาศิลปศึกษาจะเป็นเครื่องช่วยให้ถึงซึ่งความสำเร็จตามที่ต้องการ ฉะนั้นวิชาศิลปศึกษาจะเป็นส่วนสำคัญอันหนึ่งของสามัญศึกษา (General Education) เพื่อให้บุคคลได้ดำรงชีพอยู่อย่างมีความสุขและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น วิชาศิลปศึกษาจึงจำเป็นต้องให้ทุกคนได้เรียนโดยทั่วถึงกัน

การศึกษาในปัจจุบันนี้ได้สัมพันธ์กับการอาชีพมากขึ้นทุกที และนับวันจะยิ่งเพิ่มพูนมากขึ้น ในเมื่อจำนวนประชากรของประเทศไทยได้ทวีมากขึ้นเรื่อย ๆ วิชาศิลปศึกษามีใช้วิชาชีพ แต่วิชาศิลปศึกษากับวิชาชีพมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับส่งเสริมซึ่งกันและกัน นักการศึกษาถือว่าวิชาศิลปศึกษาเป็นรากฐานของวิชาชีพ แม้ในแผนการศึกษาของชาติก็ได้กล่าวไว้เช่นนั้น นอกจากวิชาศิลปศึกษายังช่วยยกระดับของอาชีวศึกษาให้สูงขึ้น โดยวิชาศิลปศึกษาเน้นหนักทางด้านปฏิบัติคือให้นักเรียนทุกคนได้ทำงานหลาย ๆ แขนง ซึ่งเท่ากับให้นักเรียนได้สำรวจความสนใจ ความถนัดของตนเองว่า เหมาะสมกับงานประเภทใดเพื่อการเตรียมเลือกอาชีพในขั้นต่อไปได้อย่างถูกต้อง ฉะนั้นการปรับปรุงการศึกษาควบคู่กันไป ผลจึงจะบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้

การส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาให้ได้ผลตามที่กำหนดไว้ นั้น จำเป็นต้องมีครูที่มีสมรรถภาพและปริมาณเพียงพอ ครูศิลปศึกษาจำเป็นต้องมีสมรรถภาพ สามารถช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทั้งทางสมอง ร่างกาย จิตใจ การสร้างสรรค์และสุนทรียภาพ ครูศิลปศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความรู้ในวิชาการศึกษาทั่วไป วิชาครู วิชาเลือกโดยเสรี และวิชาเฉพาะในระดับสูงเช่นเดียวกับครูสาขาวิชาอื่นของคณะครุศาสตร์ โดยเฉพาะครูศิลปศึกษาที่สอนในระดับมัธยมศึกษาและวิทยาลัยการมีวุฒิปริญญาตรี และครูศิลปศึกษาที่สอนในระดับอุดมศึกษาการมีวุฒิปริญญาโท

ปริมาณครูศิลปศึกษาจำเป็นต้องมีเพียงพอที่จะทำการสอนวิชาศิลปะปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร อัตราเวลาเรียนวิชาศิลปะและศิลปะปฏิบัติ เพื่อเปรียบเทียบกับวิชาอื่นแล้ว จะเท่ากันหรือสูงกว่า ฉะนั้นปริมาณของครูศิลปศึกษาจึงควรเท่ากับครูสาขาอื่น หรือมากกว่าบางสาขาวิชา

การเปรียบเทียบอัตราเวลาเรียนวิชาศิลปศึกษา (ศิลปะและศิลปะปฏิบัติ) กับวิชาอื่น

วิชา	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		มัธยมศึกษา	
	ตอนต้น	ตอนปลาย	ตอนต้น	ตอนปลาย	ตอนต้น	ตอนปลาย
	อัตราเวลาเรียนต่อสัปดาห์		อัตราเวลาเรียนต่อสัปดาห์		อัตราเวลาเรียนต่อสัปดาห์	
			สายสามัญ	สายอาชีพ	สายวิทยาศาสตร์	สายศิลป
ภาษาไทย	7	4	4	3	3	5
ภาษาอังกฤษ	-	3 หรือ 5	4 หรือ 6	4	6	8
สังคมศึกษา	6	4	4	2	3	5
วิทยาศาสตร์	3	3	3	3	10	4
คณิตศาสตร์	3	4	5	3	6	6
พลานามัย	3	2	2	1	-	-
ศิลปะ	3	2	2	2	2	2
ศิลปะปฏิบัติ	-	8 หรือ 6	6 หรือ 4	-	-	-
วิชาอื่น	-	-	-	17	-	-
รวม	<u>25</u>	<u>30</u>	<u>30</u>	<u>35</u>	<u>30</u>	<u>30</u>

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียน ครู ในปีการศึกษา 2510 และ 2514

	จำนวนนักเรียน ในปีการศึกษา 2509	จำนวนนักเรียน ในปีการศึกษา 2514	จำนวนนักเรียน ที่เพิ่มขึ้น	จำนวนครู ทุกวิชา	จำนวนครูศิลปะและศิลปะปฏิบัติในปีการศึกษา 2510 และ 2514		
ประถมศึกษาตอนต้น	4,231,000	4,753,000	522,000	17,400	เป็นครูศิลปะและศิลปะปฏิบัติร้อยละ	12	จำนวน 2,088
ประถมศึกษาตอนปลาย	537,000	751,000	214,000	7,133	"	"	855
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (อาชีว-สามัญ)	306,000	503,000	197,000	6,590	"	10	659
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (อาชีว-สามัญ)	96,600	151,300	53,700	1,823	"	6	108
ระดับอนุปริญญา (ป.กศ.สูง-เทคนิค)	11,833	24,286	12,448	414	"	8	33
ระดับอุดมศึกษา และครูปริญญา	37,170	56,300	19,300	965	"	4	37
			รวมครูทั้งหมด	34,325	รวมครูศิลปะและศิลปะปฏิบัติทั้งหมด		3,780

ความต้องการครูศิลปศึกษา สำหรับสอนวิชาศิลปะและศิลปะปฏิบัติใน
ปีการศึกษา 2509 และ 2514

1. ในระดับประถมศึกษาตอนต้น ตอนปลาย 2,943 คน
2. ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตอนปลาย (อาชีว-สามัญ) และในระดับอนุปริญญา (ป.กศ.สูง-เทคนิค) 800 คน
3. ในระดับอุดมศึกษาและครูปริญญา 37 คน

หมายเหตุ

- ก. ครูศิลปศึกษาสำหรับสอนในระดับมัธยมศึกษาและอนุปริญญา โดยหลักการแล้วควรจะเป็นระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา
- ข. ในปีการศึกษา 2514 ครูศิลปศึกษาที่ผลิตจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร รวมกันได้ประมาณ 60 คน ประมาณว่าครูศิลปศึกษาในระดับปริญญาตรีจะยังมีไม่เพียงพอต่อความต้องการอีก 740 คน (คิดเฉพาะครูศิลปศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเท่านั้น)
- ค. ที่มาของจำนวนนักเรียนในระดับต่าง ๆ ในปีการศึกษา 2509 และ 2514 ได้มาจาก กองวางแผนการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ในปัจจุบันนี้จำนวนความต้องการครูสาขาศิลปศึกษาทวีมากขึ้น ทั้งนี้เพราะว่ามีโครงการใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นหลายโครงการที่ได้กำหนดให้เรียนวิชาศิลปศึกษาเป็นวิชาสามัญและเป็นวิชาสัมพันธ์กับวิชาชีพ เช่น โครงการโรงเรียนมัธยมแบบประสม โครงการปรับปรุงการศึกษาระดับวิชาชีพชั้นสูง และโครงการขยายงานฝึกหัดครู

โดยเหตุที่การสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไป จำเป็นต้องมีครูในระดับปริญญาเป็นผู้สอน และในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการมีครูสอนชั้นมัธยมวิสามัญจำนวนรวมทั้งสิ้น 17,074 คน ในจำนวนนี้จะเป็นครูที่มีวุฒิปริญญา 4,027 คน แต่เป็นสาขาวิชาอื่นทั้งสิ้น ไม่มีครูปริญญาในสาขาวิชาศิลปศึกษาอยู่เลย การขาดแคลนครูปัญหานี้จะเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพราะจากผลการคำนวณของสำนักวางแผนการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พบว่าในปีการศึกษา 2510 และ 2514 จำนวนนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา (อาชีว - สามัญ) จะเพิ่มขึ้นจาก 402,600 คน เป็น 654,300 คน และจำนวนนักเรียนในระดับอนุปริญญา (ป.กศ.สูง เทคนิค) จะเพิ่มขึ้นจาก 11,833 คน เป็น 24,286 คน ตามเกณฑ์นี้แล้ว ในปีการศึกษา 2514 จะต้องสามารถผลิตครูปริญญาสำหรับสอนในระดับมัธยมศึกษา และระดับอนุปริญญาให้ได้จำนวน 8,827 คน เป็นอย่างน้อย ซึ่งในจำนวนนี้จะเป็นครูศิลปศึกษา 800 คน แต่โดยสภาพความเป็นจริงแล้ว ในปีการศึกษา 2514 ครูศิลปศึกษาที่ทางคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร จะผลิตได้ตามโครงการที่วางไว้เป็นจำนวนเพียง 60 คนเท่านั้น นับว่าเป็นจำนวนที่น้อยมาก เพราะยังขาดจำนวนอีกถึง 740 คน

สำหรับในอนาคตอีก 20 ปีข้างหน้า จากการคำนวณของกระทรวงศึกษาธิการพบว่าจำนวนนักเรียนมัธยมวิสามัญจะเพิ่มขึ้นจาก 325,000 คน ใน พ.ศ. 2510 เป็น 16,000,000 คน ใน พ.ศ. 2529 ซึ่งตามเกณฑ์นี้แล้ว จะต้องเพิ่มครูปริญญาให้ได้อย่างน้อยปีละ 4,000 คน ภายใน พ.ศ. 2529 จึงจะเพียงพอับความต้องการของประเทศซึ่งในจำนวนนี้ จะต้องเพิ่มครูศิลปศึกษา เพิ่มขึ้นจำนวนปีละ 500 คน หรือร้อยละ 8 สำหรับใช้กับนักเรียนวิสามัญศึกษา และถ้ารวมกับจำนวนที่ต้องใช้กับโรงเรียนอาชีวศึกษา และโรงเรียนฝึกหัดครูด้วยแล้ว ความต้องการครูสาขานี้ย่อมจะมีจำนวนมากขึ้นอีก (ดูตารางที่หนึ่ง)

ฉะนั้นการเปิดแผนกวิชาศิลปศึกษาขึ้นในคณะครุศาสตร์ จึงเป็นการช่วยสนับสนุนโครงการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งเป็นการช่วยเสริมให้มีครูปริญญาสาขานี้มากขึ้น แผนกวิชาศิลปศึกษาของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แตกต่างกับโครงการฝึกหัดครูชั้นปริญญาตรี ของกรมอาชีวศึกษาโครงการอาชีวศึกษามุ่งหนักทางเทคโนโลยี และแตกต่างกันกับแผนกวิชาศิลปศึกษาในโครงการของวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร คือวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร รับเฉพาะ ผู้ที่จบหลักสูตร ป.กศ. สูง และ ป.ม.ช. มาเรียนต่ออีก 2 ปี สำหรับของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รับผู้จบจากชั้น

ม.ศ.5 มาเรียนต่ออีก 4 ปี และรับผู้ที่เรียนจบชั้นปีที่ 2 ขึ้นไปจากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้ที่มีคุณูปการทาง ศิลปะจากสถาบันการศึกษาที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยอมเทียบให้มาเรียนต่อ นอกจากนั้น หลักสูตรของแผนกวิชานี้ยังสามารถจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตรของคณะต่าง ๆ ของจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย การเรียนการสอนของแผนกวิชานี้จึงสามารถจัดได้อย่างกว้างขวางเช่นเดียวกับ มหาวิทยาลัยในต่างประเทศ เช่น มหาวิทยาลัยไอโฮโอ มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย และ มหาวิทยาลัยอินเดียนา เป็นต้น

ฉะนั้นเพื่อให้การศึกษอบรมแก่นิสิต ครู และผู้บริหารงานด้านศิลปศึกษาขึ้นและสมควร ได้รับการพิจารณาโดยถ้วน เพื่อสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้ว คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงจำเป็นต้องจัดตั้งแผนกวิชาศิลปศึกษาขึ้นและสมควร ได้รับการพิจารณาโดยถ้วน เพื่อสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยเปิดรับนิสิต ในสาขาศิลปศึกษาตั้งแต่ปี 2512 นี้เป็นต้นไป

3. ความรับผิดชอบของแผนกวิชาศิลปศึกษาในด้านวิชาการ

แผนกวิชาศิลปศึกษามีหน้าที่ในด้านวิชาการดังต่อไปนี้

- 3.1 รับผิดชอบการสอนวิชาศิลปศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีครุศาสตร์บัณฑิต สาขาศิลปศึกษา
- 3.2 ทำการสอนวิชาศิลปศึกษาซึ่งเป็นวิชาการศึกษาทั่วไปให้แก่กนิสิตแผนกวิชาต่าง ๆ ใน คณะครุศาสตร์และคณะอื่นในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3.3 ทำการสอนวิชาศิลปศึกษา ในสาขาวิชาที่ต้องการความรู้และทักษะสูงเป็นพิเศษ ให้แก่นักเรียนโรงเรียนมัธยมสาธิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3.4 ทำการค้นคว้าและวิจัยหลักสูตรและการสอนวิชาศิลปศึกษาในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และฝึกหัดครู เพื่อปรับปรุงการสอนในสาขาวิชานี้ ให้ได้ผลดี ทันสมัยอยู่เสมอ
- 3.5 ทำการอบรมครูประจำการ ในสาขาวิชาศิลปศึกษา เพื่อให้มีคุณภาพและความรู้ เหมาะสมกับการสอนในระดับมัธยมศึกษาและฝึกหัดครู

4. อัตรากำลัง

4.1 อาจารย์ประจำของแผนกวิชาศิลปศึกษา

- 4.1.1 นาย วิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์ ตำแหน่งอาจารย์เอกคณะครุศาสตร์

วุฒิ สก., ค.บ. M.S. (Art Ed.) E.P.T.

- 4.1.2 นายอิทธิ คงดากุล ตำแหน่งอาจารย์โท คณะครุศาสตร์
วุฒิ B.A.,M.A. (Fine Art)
- 4.1.3 นายสันศักดิ์ ตัณฑนนท์ ตำแหน่งอาจารย์โท คณะครุศาสตร์
วุฒิ สก.,ค.บ.
- 4.1.4 นายวิวัฒน์ จุฑะวิภาต ตำแหน่งอาจารย์โท คณะครุศาสตร์
วุฒิ ศ.บ. (มีแผนศิลปะ)
- 4.1.5 นายปิยะชาติ แสงอรุณ ตำแหน่งอาจารย์ตรี คณะครุศาสตร์ วุฒิ สก.บ.
- 4.1.6 นาย สัญญา วงศ์อร่าม ตำแหน่งอาจารย์ตรี คณะครุศาสตร์ วุฒิ ศ.บ.
- 4.3 อาจารย์ประจำของแผนกวิชาอื่นในคณะครุศาสตร์ ที่มีความรู้ความสามารถในการ
สอนวิชาศิลปศึกษา
- 4.2.1 นาย ศุภร สุวรรณาศรัย ตำแหน่งอาจารย์โทคณะครุศาสตร์
วุฒิ สก.บ.,M.S.
- 4.2.2 นายสุรศักดิ์ ทองสุคติ ตำแหน่งครุตรี คณะครุศาสตร์
วุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (กำลังศึกษาต่อต่างประเทศ)
- 4.4 อาจารย์พิเศษจากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะ
วิทยาศาสตร์
- 4.4.1 ศาสตราจารย์ บุญยง นิโครธานนท์ สก.,B.Arch .(Harvard)
Dipl. C.P. (Japan)
- 4.4.2 ศาสตราจารย์ วรวิทย์ เงยไพบูลย์ าศ.บ.,M.S., (Colorado
School of Mines.)
- 4.4.3 รองศาสตราจารย์เลิศ อรุณยะนันท์ สก.บ.,M.Arch.,
SM.F.A., (Cranbrook Academy)
- 4.4.4 รองศาสตราจารย์ ม.ร.ว.อุตตรากร วารารณ าศ.บ.,B.Sc.,
M.Sc. (Ohio State)
- 4.4.5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมภิล อรุณยะนันท์ สก., B.F.A.,
M.F.A.,(Cranbrook Academy)
- 4.4.6 อาจารย์ ทรงคุณ อัดถากร สก.บ.M.F.A., (Indiana)
- 4.4.7 อาจารย์ วิจิตร เจริญกัทธ์ สก.บ., M.Arch., M.F.A.,
(Michigan State)

5. จำนวนนิสิตในปีต่าง ๆ

5.1 จำนวนนิสิตที่จะเข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์ เพื่อเรียนวิชาศิลปศึกษาเป็นวิชาเอก กำหนดเริ่มสอนตามหลักสูตร ในปีการศึกษา 2512 ตามโครงการต่อไปนี้

ปีการศึกษา	นิสิตที่จะรับเข้าศึกษา	รวม	นิสิตที่คาดว่าจะสำเร็จ
2512	40	40	-
2513	40	80	-
2514	40	120	-
2515	50	170	40
2516	60	230	40

5.2 จำนวนนิสิตของคณะครุศาสตร์ ที่คาดว่าจะเลือกเรียนวิชาศิลปศึกษา

5.2.1 เป็นวิชาโทประมาณปีละ	20 คน
5.2.2 เป็นวิชาการศึกษาทั่วไปประมาณปีละ	350 คน
5.2.3 เป็นวิชาเลือกประมาณปีละ	60 คน

5.3 จำนวนนักเรียนมัธยมสาธิตของคณะครุศาสตร์ที่คาดว่าจะต้องให้บริการในวิชาศิลปศึกษาประมาณปีละ

160 คน

5.4 จำนวนนิสิตของคณะอื่นในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่คาดว่าจะมาเลือกเรียนวิชาศิลปศึกษาที่คณะครุศาสตร์จำนวนรวมทั้งหมด

620 คน

6. จำนวนหน่วยกิตที่แผนกวิชาศิลปศึกษารับผลิตขอจัดสอน

วิชาศิลปศึกษาในฐานะเป็นวิชาเอก	30	หน่วยกิต
วิชาศิลปศึกษาในฐานะเป็นวิชาโท	15	หน่วยกิต
วิชาศิลปศึกษาในฐานะเป็นวิชาการศึกษาทั่วไป	4	หน่วยกิต
วิชาศิลปศึกษาในฐานะเป็นวิชาเลือกเสรี	6	หน่วยกิต
วิชาศิลปศึกษาเป็นวิชาสามัญโรงเรียนมัธยมสาธิตเทียบเท่ากับ	5	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	60	หน่วยกิต

7. สถานที่เรียนและอุปกรณ์การสอนในปัจจุบัน

สถานที่เรียน อาคารเรียนศิลปศึกษา ทางคณะครุศาสตร์ได้ออกแบบสำหรับเรียนวิชานี้โดยตรง อาคารหลังนี้ สร้างเรียบร้อยแล้วและเปิดใช้ในปีการศึกษา 2512 เป็นอาคาร 3 ชั้น ขนาดกว้าง 10 เมตร ยาว 60 เมตร ภายในอาคารมีห้องปฏิบัติงานสำหรับวิชา

เขียนแบบ ออกแบบ จิตรกรรม ประติมากรรม การพิมพ์ภาพ ศิลปการช่าง งานไม้ งานโลหะ งานเครื่องปั้นดินเผา ห้องฟังคำบรรยาย ห้องฉายภาพ ห้องเก็บเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ และห้องทำงานของอาจารย์ นอกจากนี้บริเวณชั้นล่างได้เตรียมไว้สำหรับให้นิสิตได้สามารถปฏิบัติงานช่างทั่ว ๆ ไป เช่น งานปูน ก่ออิฐ หล่อคอนกรีต และงานอื่น ๆ

อุปกรณ์การสอน อุปกรณ์การสอนของแผนกวิชานี้มีเครื่องมือการช่างทั่วไป ทุกแขนงวิชาที่สอน ทั้งนี้เพื่อให้นิสิตคุ้นเคยกับการใช้เครื่องมือที่จำเป็นแก่ชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ก็มีเครื่องท่อนแรงต่าง ๆ สำหรับงานไม้ งานโลหะ และงานประดิษฐ์อื่น ๆ เครื่องมือเหล่านี้ทางแผนกมีโครงการขอเพิ่มทุกปีเพื่อให้พอเหมาะกับจำนวนนิสิต และความก้าวหน้าทางวิชาการ ห้องสมุด ใช้ห้องสมุดของคณะครุศาสตร์ และห้องสมุดกลางของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีหนังสือทางสายวิชานี้มากพอที่จะศึกษาได้ นอกจากนี้นิสิตอาจจะไปใช้ห้องสมุดของคณะอื่น ๆ ได้บ้างเมื่อจำเป็น เช่น ห้องสมุดของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

9. โครงการศึกษา

9.1 คุณสมบัติของผู้ที่เข้าศึกษา

9.1.1 ผู้ที่เรียนสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หรือเทียบเท่า และสอบคัดเลือกเข้าเรียนในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

9.1.2 ผู้ที่มีวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จากวิทยาลัยเทคนิค

9.1.3 ผู้ที่มีวุฒิประโยศครุมัธยมศึกษาช่าง และประโยศครุมัธยมศึกษาอาชีวศึกษา

9.1.4 ผู้ที่สอบไล่ได้ชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป จากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

9.1.5 ผู้ที่มีคุณูปริญาทางศิลปะจากสถาบันการศึกษา ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รับรองให้

9.2 ระยะเวลาการศึกษา

9.2.1 ระยะเวลาการศึกษา 4 ปี สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หรือเทียบเท่า

9.2.2 ระยะเวลาการศึกษา 3 ปี สำหรับผู้ที่มีวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จากวิทยาลัยเทคนิค

9.2.3 ระยะเวลาการศึกษา 2 ครั้ง ปี เป็นอย่างน้อย สำหรับผู้ที่มีวุฒิประโยศครุมัธยมศึกษาช่าง ประโยศครุมัธยมศึกษาอาชีวศึกษา และผู้ที่สอบไล่ได้ชั้นปีที่ 2 จากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์

9.2.4 ระยะเวลาศึกษา 2 ปีสำหรับผู้ที่มีอนุปริญญาตรีสถาปัตยกรรมศาสตร์

วิทยาศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และวุฒินุปริญญาทางศิลปจากสถาบันการศึกษาที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรับรองเทียบให้

9.3 เกณฑ์จำนวนหน่วยกิตการเรียนตลอดหลักสูตร มีกำหนดให้เรียนดังนี้

สาขามัธยมศึกษา		สาขาประถมศึกษา	
วิชาการศึกษาทั่วไป	54 หน่วยกิต	วิชาการศึกษาทั่วไป	54 หน่วยกิต
วิชาครู	33 หน่วยกิต	วิชาครู	39 หน่วยกิต
วิชาเฉพาะ	45 หน่วยกิต	วิชาเฉพาะ	45 หน่วยกิต
วิชาเลือกเสรี	13 หน่วยกิต	วิชาเลือกเสรี	7 หน่วยกิต
รวม	145 หน่วยกิต	รวม	145 หน่วยกิต

9.4 ระบบการสอน

ระบบการสอนแบ่งเป็นสองภาคการศึกษา จำนวนสัปดาห์การสอนมี 10 สัปดาห์ ต่อหนึ่งภาค ทุกรายวิชาที่สอนในแผนวิชานี้ ได้กำหนดเป็นหน่วยกิต ภาคชั่วโมง ตามมาตรฐานที่สภาการศึกษาแห่งชาติได้วางไว้คือ 1 ชั่วโมงปรอทเท่ากับ 1 หน่วยกิต และ 2-3 ชั่วโมงปฏิบัติ เท่ากับ 1 หน่วยกิต

ระบบการสอนอื่น ๆ มีลักษณะเดียวกับระบบการสอนทั่วไปของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

9.5 ระบบการวัดผล

ระบบการวัดผลของแผนวิชานี้ใช้ระบบการให้อันดับ (grade) เช่นเดียวกับระบบการวัดผลทั่วไปของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยกำหนดค่าของอันดับขึ้น (grade point) ดังนี้

อันดับ	A	=	4	แต้ม	=	ดีมาก	(80 - 100 %)
อันดับ	B	=	3	แต้ม	=	ดี	(70 - 79 %)
อันดับ	C	=	2	แต้ม	=	พอใช้	(65 - 69 %)
อันดับ	D	=	1	แต้ม	=	สอบได้	(60 - 64 %)
อันดับ	F	=	0	แต้ม	=	ตก	(0 - 59 %)

9.6 หลักสูตร

หลักสูตรการสอนของคณะครุศาสตร์ สาขาศิลปศึกษาแบ่งออกเป็น 4 หมวด คือ

9.6.1 หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป มีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยนิสิตให้มีพื้นฐานความรู้ เพื่อเข้าใจสภาพแวดล้อมของสังคม และการครองชีพในชีวิตประจำวันให้ดีขึ้น โดยจัดให้เรียน

หลายด้าน พอที่จะเป็นความรู้ได้อย่างกว้างขวางของครู กำหนดให้นิสิตเรียน 54 หน่วยกิต

9.6.2 หมวดวิชาครู มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผลิตเป็นครูที่ดี ประกอบด้วยหลักการศึกษากการสอน จิตวิทยา และวิชาอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับครู กำหนดให้สาขามัธยมศึกษาเรียน 33 หน่วยกิต

9.6.3 หมวดวิชาเฉพาะ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผลิตมีความรู้ความชำนาญในสาขาวิชาเฉพาะจนสามารถใช้ทำการสอนได้ หมวดวิชาเฉพาะนี้ แบ่งออกเป็นวิชาเอกทางศิลปศึกษา และวิชาโท วิชาเอกทางศิลปศึกษาซึ่งแผนกวิชานี้รับผิดชอบโดยตรงกำหนดให้เรียนวิชาเนื้อหาทางศิลปะและศิลปะปฏิบัติ รวม 30 หน่วยกิต สำหรับวิชาโท มีจุดมุ่งหมายที่จะให้นิสิตมีความรู้ความสามารถในการสอนวิชาเองได้อีกวิชาหนึ่ง กำหนดให้เรียน 15 หน่วยกิต

9.6.4 หมวดวิชาเลือกโดยเสรีมีวัตถุประสงค์ให้ผลิตได้มีโอกาสเลือกเรียนวิชาที่ตนสนใจและเป็นประโยชน์ ส่งเสริมให้ผลิตมีโอกาสใช้วิจารณ์งานของตนเอง กำหนดให้สาขามัธยมศึกษาเลือกเรียน 13 หน่วยกิต และสาขาประถมศึกษาเลือกเรียน 7 หน่วยกิต

9.7 การเรียนการสอน

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป หมวดวิชาครู และหมวดวิชาเลือกโดยเสรีนั้น การเรียนการสอนเช่นเดียวกับแผนกวิชาอื่นของคณะครุศาสตร์ สำหรับหมวดวิชาเฉพาะ วิชาเอกศิลปศึกษา แบ่งออกเป็นวิชาเอกบังคับ และวิชาเอกเลือก วิชาเอกบังคับทางแผนกวิชาศิลปศึกษาต้องดำเนินการสอนเอง เพราะยังไม่มีการสอนในคณะใด ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมาก่อน กำหนดให้เรียน 20 หน่วยกิต วิชาเอกเลือก ให้ผลิตเลือกเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งจนมีความรู้และทักษะสูง กำหนดให้เรียน 10 หน่วยกิต วิชาเอกเลือกนี้หลักสูตร ได้จัดให้สัมพันธ์กับทางคณะอื่น ๆ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้วย เช่น คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักสูตรปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิต สายศิลปศึกษา
(หลักสูตรฉบับแรก ปี พ.ศ.2512)
แผนกวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขามัธยมศึกษา

สาขาประถมศึกษา

วิชาการศึกษาทั่วไป	54 หน่วยกิต	วิชาการศึกษาทั่วไป	54 หน่วยกิต
วิชาครู	33 หน่วยกิต	วิชาครู	39 หน่วยกิต
วิชาครู	19	วิชาครู	19
ฝึกสอน	10	ฝึกสอน	10
วิธีสอนวิชาเอก	2	วิธีสอนวิชาเอก	2
วิธีสอนวิชาโท	2	วิธีสอนวิชาโท	2
		และเลือกวิธีสอนอีก 3 วิชา คือ	
		วิธีสอนภาษาไทย	2
		วิธีสอนสังคมศึกษา	2
		วิธีสอนวิทยาศาสตร์	2
		วิธีสอนคณิตศาสตร์	2
		วิธีสอนพลานามัย	2
วิชาเฉพาะ	45 หน่วยกิต	วิชาเฉพาะ	45 หน่วยกิต
ก. วิชาเอกบังคับ	20	ก. วิชาเอกบังคับ	20
วิชาเอกเลือก	10	วิชาเอกเลือก	10
ข. หมวดวิชาโท	15	ข. วิชาโท	15
วิชาเลือกเสรี	13 หน่วยกิต	วิชาเลือกเสรี	3-13 หน่วยกิต
รวม	145 หน่วยกิต	รวม	145 หน่วยกิต

หน่วยกิต

1.	วิชาบังคับในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	54	หน่วยกิต
	ค.ส.ท. 101 ก.	ภาษาไทย 1 ก.	3
	ค.ส.ท. 101 ข.	ภาษาไทย 1 ข.	3
	ค.ส.ท. 201 ก.	ภาษาไทย 2 ก.	2
	ค.ส.ท. 201 ก.	ภาษาไทย 2 ข.	2
	ค.ส.อ. 101 กข.	ภาษาอังกฤษ 1 กข.	6
	ค.ส.อ. 201 กข.	ภาษาอังกฤษ 2 กข.	6
	ค.ส.อ. 301 กข.	ภาษาอังกฤษ 3 กข.	4
	ค.ส.อ. 401 ข.	ภาษาอังกฤษ 4 ข.	2
	ค.พ. 181 กข.	กิจกรรมพลศึกษาทั่วไป 1 (ยกเว้นวิชาเอกพลศึกษา)	1
	ค.พ. 281 กข.	กิจกรรมพลศึกษาทั่วไป 2 (ยกเว้นวิชาเอกพลศึกษา)	1
	ค.ส.ว. 101	ประมวลวิชาวิทย. กายภาพ (สำหรับนิสิตครุ.อักษร)	2
หรือ	ค.ส.ว. 101	ประมวลวิชาประวัติ. สากล (สำหรับนิสิตครุ.วิทย.)	2
	ค.ส.ว. 102	ประมวลวิชาวิทย. ชีวภาพ (สำหรับนิสิตครุ.อักษร)	2
หรือ	ค.ส.ว. 102	ประมวลวิชาภูมิ. สากล (สำหรับนิสิตครุ.วิทย.)	2
	ค.ส.ค. 101	ประมวลวิชาคณิตศาสตร์ (สำหรับนิสิตครุ.อักษร)	2
หรือ	ค.ว. 101	สถิติเบื้องต้น (สำหรับนิสิตครุ.วิทย.)	2
	ค.ส.ส. 103	สังคมวิทยาเบื้องต้น	2
	ค.ส.ค. 101	สังคมนิยม	2
	ค.ส.ศ. 101	ศิลปนิยม	2
	ค.ส.บ. 101	การใช้หนังสือและห้องสมุด	1
	ค.พ. 104	สุขศึกษาสำหรับตนและชุมชน	2
	ค.จ. 201	จิตวิทยาทั่วไป	3
	ค.ส. 104	เศรษฐศาสตร์สากลประยุกต์	2
	ค.ส. 302	วัฒนธรรมไทย	2
	ค.ส. 401	ปรัชญา	2

2. วิชาบังคับในหมวดวิชาครู 33 หน่วยกิต

			จำนวนหน่วยกิต	
			สาขาประถม	สาขามัธยม
ค.ส.	101	ปฐมนิเทศก์ทางการศึกษา	2	2
ค.จ.	202	จิตวิทยาทางการศึกษาเบื้องต้น	3	3
ค.จ.	303	จิตวิทยาพัฒนาการ	3	3
ค.ว.	305	การวัดและประเมินผลการศึกษา	2	2
ค.ป.	302	ประมวลการเรียนในโรงเรียนประถม	3	-
หรือ ค.ป.	301	ประมวลการเรียนในโรงเรียนมัธยม	-	3
การสอนเฉพาะในโรงเรียนประถม				
ค.ป.	351	การสอนศิลปภาษาในโรงเรียนประถม	2	-
ค.ป.	352	การสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนประถม	2	-
ค.ป.	353	การสอนเลขคณิตในโรงเรียนประถม	2	-
ค.ป.	354	การสอนวิทย์. ในโรงเรียนประถม	2	-
ค.ป.	358	การสอนพลานามัยในโรงเรียนประถม	2	-
การสอนในโรงเรียนมัธยม				
เลือกสอนตามวิชาเอกและวิชาโท 2 วิชา			-	4
ค.ป/ม	481	การฝึกสอน	-	10
ค.ส.	402	การศึกษาเกี่ยวกับสังคม	2	2
ค.ป.	482	การประถมศึกษา	2	-
ค.ม.	482	การมัธยมศึกษา	-	2
ค.ท.	301	โลศทัศนศึกษาเบื้องต้น	2	2
รวม			39	33

ระบบการเรียนวิชาบังคับ

ทุกรายวิชาได้กำหนดเป็นหน่วยกิตชั่วโมงตามความมากน้อยของเวลาเรียนและงานที่ทำในหนึ่งระยะการเรียนวิชาบังคับต่อสัปดาห์ดังนี้

ก. รายวิชาใดที่เป็นวิชาที่ทำการสอนในห้องเรียนสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง และกำหนดให้นิสิตทำงานนอกห้องเรียนสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ตลอด 1 ภาคเรียน วิชานั้นมีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

ข. รายวิชาใดที่เป็นวิชาที่ต้องใช้การปฏิบัติหรือการฝึกงานภายใต้การควบคุมของ

อาจารย์สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง และมีการปฏิบัติหรือการฝึกหัดงานตามคำสั่งอีกสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง
ตลอด 1 ภาคเรียน วิชานี้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

ค. รายวิชาใดที่เป็นวิชาที่ต้องใช้เวลาศึกษา ฝึกหัดงาน หรือ ค้นคว้าติดต่อกันตลอด
สัปดาห์ เช่น การฝึกสอนวิชานั้นหนึ่งสัปดาห์ มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

3. วิชาบังคับในหมวดวิชาเอกศิลปศึกษา 30 หน่วยกิต

ก. วิชาบังคับ 20 หน่วยกิต

	หน่วยกิต
1. Ed.-A 101 Introduction to Art Education	2
2. Ed.-A 102 Design Applied to Materials	2
3. Ed.-A 103 Drawing	2
4. Ed.-A 122 Creative Art Workshop	2
5. Ed.-A 151 History of Art	2
6. Ed.-A 152 Sculpture	2
7. Ed.-A 202 Industrial Arts Design	2
8. Ed.-A 301 Art in Elementary School	2
9. Ed.-A 302 Art in Secondary School	2
10. Ed.-A 302 Problems in Fine and Industrial Arts Education	2

รวม

20

ข. วิชาเอกเลือก เลือกเรียนวิชาในหมวดวิชาเอกเลือก สายวิชาใดวิชาหนึ่ง ซึ่ง
แต่ละสายกำหนดให้ 10 หน่วยกิต

1. สายวิชา Interior Design
2. สายวิชา Art History
3. สายวิชา Commercial Art
4. สายวิชา Graphic Art
5. สายวิชา Design
6. สายวิชา Sculpture
7. สายวิชา Printing
8. สายวิชา Wood Work
9. สายวิชา Metal Work

- 10. สายวิชา Textiles
- 11. สายวิชา Ceramic
- 12. สายวิชา Craft

4. วิชาโท 15 หน่วยกิต

นิสิตเลือกเรียนเพียงหมวดวิชาเดียว 15 หน่วยกิต หรือมากกว่า หมวดวิชาที่นิสิต
วิชาเอกศิลปศึกษาเลือกเป็นวิชาโทได้ มีดังนี้

สำหรับนิสิตครุวิทย.

- 1. คณิตศาสตร์
- 2. วิทยาศาสตร์
- ก. วิทยาศาสตร์ทั่วไป
- ข. เคมี
- ค. ฟิสิกส์
- ง. ชีววิทยา

สำหรับนิสิตครุ.อักษร

- 1. ภาษาไทย
- 2. ภาษาอังกฤษ
- 3. สังคมศึกษา
- 4. ภาษาฝรั่งเศส
- 5. ภาษาเยอรมัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ทม 0309/913

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

31 มกราคม 2535

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
เรียน อาจารย์

เนื่องด้วย นายทินกร บัวพล นิสิตชั้นปริญญาโท บัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา
กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "วิวัฒนาการหลักสูตรศิลปศึกษา
ระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย" โดยมี อาจารย์ ดร.สุลักษณ์
ศรีบุรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบ
สัมภาษณ์ที่นิสิตสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบแบบ
สัมภาษณ์ที่นิสิตสร้างขึ้นดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แผนกมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2150871-3 ต่อ 3530

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แผนกมาตรฐานการศึกษา โทร.3530.

ที่ ทม 0309/1249 วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2535

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน _____

เนื่องด้วย นายทินกร บัวพูล นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "วิวัฒนาการหลักสูตรศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย" โดยมี อาจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยการขอเรียนสัมภาษณ์ท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ นายทินกร บัวพูล ได้เข้าพบและเรียนสัมภาษณ์ท่านดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ทม 0309/17122

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

26 ธันวาคม 2534

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ สำนักหอสมุดกลาง _____

เนื่องด้วย นายทินกร บัวพูล นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา
กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "วิวัฒนาการหลักสูตรศิลปศึกษา
ระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย" โดยมี อาจารย์
ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ
ที่เกี่ยวข้อง โดยการขอเข้าถึงค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนหนังสือศิลปะและศิลปศึกษาจาก
ฝ่ายทะเบียนของสำนักหอสมุดกลาง _____

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้
นายทินกร บัวพูล ได้เข้าถึงค้นคว้าข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบคุณ
เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. กาวร วัชรากัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แผนกมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2150871-3 ต่อ 3530

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ทม 0309/1250

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

11 กุมภาพันธ์ 2535

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและประมวลผล

เนื่องด้วย นายทินกร บัวพล นิสิตชั้นปริญญาโท บัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "วิวัฒนาการหลักสูตรศิลปศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย" โดยมี อาจารย์ ดร. สุกฤษณ์ ศรีบุรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการขอเข้าศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรายวิชาที่เปิดสอนของหลักสูตรศิลปศึกษาในแต่ละปี จำนวน บัณฑิตศิลปศึกษาตั้งแต่ที่เปิดสอนจนถึงปี พ.ศ. 2533 ของมหาวิทยาลัย _____

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ นายทินกร บัวพล ได้เก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แผนกมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2150871-3 ต่อ 3530

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

- คำชี้แจง** แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
- ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์
- ตอนที่ 2 เกี่ยวกับหลักสูตรศิลปศึกษาระดับปริญญาตรี

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์

สถานที่อยู่ / ที่ติดต่อ _____

แขวง / เขต _____ อำเภอ _____ จังหวัด _____

สัมภาษณ์วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เวลา _____ ถึง _____ ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ _____ ชั่วโมง

1. ผู้ให้สัมภาษณ์

ชาย หญิง ชื่อ _____ นามสกุล _____

2. อายุ _____ ปี

3. การศึกษาชั้นสูงสุด _____ ที่ _____

4. ตำแหน่งทางวิชาการปัจจุบัน อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์

รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ อื่น ๆ คือ _____

ประจำภาควิชา / แผนกวิชา / สาขาวิชา _____

คณะ _____ มหาวิทยาลัย _____

5. ประสบการณ์ในการทำงาน _____ ปี

6. บทบาทที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

การปรับปรุงครั้งที่ 1 ปี พ.ศ. _____ ตำแหน่ง _____

การปรับปรุงครั้งที่ 2 ปี พ.ศ. _____ ตำแหน่ง _____

การปรับปรุงครั้งที่ 3 ปี พ.ศ. _____ ตำแหน่ง _____

การปรับปรุงครั้งที่ 4 ปี พ.ศ. _____ ตำแหน่ง _____

วิธีการบันทึกข้อมูล จดบันทึก บันทึกเสียง อื่น ๆ _____

ผู้สัมภาษณ์ / บันทึก วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. 2535

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักสูตรศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรี

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไปของหลักสูตรศิลปศึกษาระดับปริญญาตรี

1. สาเหตุของ การเปิดสอนหลักสูตรศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรี

— นโยบาย / แผน ของมหาวิทยาลัย

— ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ / ผลการวิจัยเกี่ยวกับความจำเป็นของการขยายการศึกษา
ทางด้านศิลปศึกษา

— อื่น ๆ คือ _____

2. ขั้นตอนดำเนินการ เปิดสอนหลักสูตรศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรีโดยทั่วไป _____

ด้านวิชาการ _____

ด้านการบริหาร _____

ด้านบุคลากร (คณะกรรมการหรืออนุกรรมการร่างหลักสูตร และการจัดหาอาจารย์ผู้สอน)

ด้านงบประมาณ _____

ด้านอาคารสถานที่ เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์และหนังสือประกอบการค้นคว้า _____

---

3. คณะกรรมการหรืออนุกรรมการที่ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรที่ผ่านมา ประกอบด้วยบุคคลใดบ้าง

___ อาจารย์ประจำสาขาศิลปศึกษา

___ อาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาอื่น ๆ

___ อื่น ๆ คือ _____

4. สาเหตุสำคัญที่ทำให้ต้องมีการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรโดยทั่วไปคือ _____

---

5. ในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร ได้มุ่งเน้นความสำคัญไปที่ส่วนใดของหลักสูตร _____

---

6. ใต้นปัญหาของการนำหลักสูตรไปใช้ในด้าน

___ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร คือ _____

___ โครงสร้างหลักสูตร คือ _____

___ การเรียนการสอน คือ _____

___ บุคลากร (อาจารย์ นิสิต) คือ _____

___ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน คือ _____

___ อื่น ๆ คือ _____

จุดประสงค์ของหลักสูตร

1. แนวคิด / ทิศทางในการกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร คือ _____

---

2. เหตุผลของการแก้ไขวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในแต่ละครั้ง คือ _____

---

3. วิธีประเมินผลของหลักสูตรแต่ละฉบับ _____

โครงสร้างหลักสูตร

1. โครงสร้างหลักสูตรศิลปศึกษาระดับปริญญาตรีที่เคยเปิดสอนในสถาบันของท่าน

มีทั้งหมด _____ แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 หลักสูตร _____ ภาคปกติ _____ ภาคสมทบ _____ 2 ปี _____ 4 ปี

เปิดการเรียนการสอนตามหลักสูตรตั้งแต่ พ.ศ. _____ ถึง พ.ศ. _____

แบบที่ 2 หลักสูตร _____ ภาคปกติ _____ ภาคสมทบ _____ 2 ปี _____ 4 ปี

เปิดการเรียนการสอนตามหลักสูตรตั้งแต่ พ.ศ. _____ ถึง พ.ศ. _____

แบบที่ 3 หลักสูตร _____ ภาคปกติ _____ ภาคสมทบ _____ 2 ปี _____ 4 ปี

เปิดการเรียนการสอนตามหลักสูตรตั้งแต่ พ.ศ. _____ ถึง พ.ศ. _____

แบบที่ 4 หลักสูตร _____ ภาคปกติ _____ ภาคสมทบ _____ 2 ปี _____ 4 ปี

เปิดการเรียนการสอนตามหลักสูตรตั้งแต่ พ.ศ. _____ ถึง พ.ศ. _____

2. วัตถุประสงค์ในการเปิดหลักสูตรแต่ละแบบ

แบบที่ 1 เพื่อ _____

แบบที่ 2 เพื่อ _____

แบบที่ 3 เพื่อ _____

แบบที่ 4 เพื่อ _____

3. นำแบบอย่างการจัดโครงสร้างหลักสูตรศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรีมาจาก

- _____ คิดขึ้นเอง
- _____ ตามข้อกำหนดของคณะ
- _____ ตามแบบอย่างจากต่างประเทศ
- _____ อื่น ๆ คือ _____

4. แนวคิดในการจัดโครงสร้างของหมวดวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรศิลปศึกษาระดับปริญญาตรี

4.1 หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป _____

4.2 หมวดวิชาครู _____

4.3 หมวดวิชาเฉพาะทางศิลปศึกษา _____

4.4 หมวดวิชาโท _____

4.5 หมวดวิชาเลือกเสรี _____

การเรียนการสอน

1. วิธีสอนวิชาศิลปะปฏิบัติ เช่น วิชาวาดเส้น วิชาประดิษฐานกรรม วิชาการเขียนแบบ ฯลฯ

วิชา _____ ใช้วิธีสอนแบบ _____

วิชา _____ ใช้วิธีสอนแบบ _____

วิชา _____ ใช้วิธีสอนแบบ _____

วิชา _____ ใช้วิธีสอนแบบ _____

วิชา _____ ใช้วิธีสอนแบบ _____

วิชา _____ ใช้วิธีสอนแบบ _____

2. วิธีสอนวิชาศิลปะที่เป็นวิชาทางทฤษฎี เช่น วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ วิชาศิลปะวิจารณ์ ฯลฯ

วิชา _____ ใช้วิธีสอนแบบ _____

วิชา _____ ใช้วิธีสอนแบบ _____

วิชา _____ ใช้วิธีสอนแบบ _____

วิชา _____ ใช้วิธีสอนแบบ _____

วิชา _____ ใช้วิธีสอนแบบ _____

3. ภาพรวมของวิธีสอนในรายวิชาต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือไม่ _____ ส่วนที่เปลี่ยนแปลง คือ _____

4. ปัญหา สาเหตุ แนวทางแก้ไข การเรียนการสอนโดยทั่วไปของหลักสูตรศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรีมีอะไรบ้าง

ปัญหา _____ สาเหตุ _____

แนวทางแก้ไข _____

ปัญหา _____ สาเหตุ _____

แนวทางแก้ไข _____

ปัญหา _____ สาเหตุ _____

แนวทางแก้ไข _____

ปัญหา _____ สาเหตุ _____

แนวทางแก้ไข _____

6. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา ในหลักสูตรศิลปศึกษา คือ

_____

_____

การประเมินผล

1. การประเมินผลวิชาศิลปะปฏิบัติ ทำการประเมินจาก

_____ การปฏิบัติงาน เช่น วิชา _____

_____ ผลงาน เช่น วิชา _____

_____ ความรู้ทางทฤษฎี เช่น วิชา _____

_____ ความรู้ทางภาคปฏิบัติ เช่น วิชา _____

_____ การเข้าชั้นเรียน เช่น วิชา _____

_____ อื่น ๆ คือ _____

2. การประเมินผลวิชาศิลปะที่เป็นทฤษฎี เช่น วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ ศิลปวิจารณ์ ฯลฯ

_____ ผลงาน เช่น วิชา _____

_____ ความรู้ทางทฤษฎี เช่น วิชา _____

_____ ความรู้ทางภาคปฏิบัติ เช่น วิชา _____

_____ การเข้าชั้นเรียน เช่น วิชา _____

_____ อื่น ๆ คือ _____

3. โดยภาพรวมมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการประเมินผลวิชาศิลปะบ้างหรือไม่ _____

ส่วนที่เปลี่ยนไป คือ _____

ผู้เรียน

1. วุฒิทางการศึกษาของผู้สมัคร เข้าศึกษาในหลักสูตรศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรี ในหลักสูตร
แบบต่าง ๆ

แบบที่ 1 หลักสูตร _____ ปี ภาค _____ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา _____

แบบที่ 2 หลักสูตร _____ ปี ภาค _____ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา _____

แบบที่ 3 หลักสูตร _____ ปี ภาค _____ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา _____

แบบที่ 4 หลักสูตร _____ ปี ภาค _____ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา _____

2. มีการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดคุณลักษณะทางการศึกษาของผู้สมัครเข้าศึกษาในหลักสูตรบ้างหรือไม่
 _____ เปลี่ยนไปในรายปี พ.ศ. _____ ส่วนที่เปลี่ยนแปลง คือ _____
 _____ สาเหตุของการเปลี่ยนแปลง คือ _____
 _____

3. รับผู้เข้าศึกษาในหลักสูตรแต่ละปีจำนวนเท่าใด มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนรับเข้าศึกษาหรือไม่

3.1 หลักสูตร 2 ปี ภาคปกติ รับผู้เข้าศึกษาปีละ _____ คน มีการเปลี่ยนแปลงจำนวน
 ผู้รับเข้าศึกษาบ้างหรือไม่ _____ เมื่อปี พ.ศ. _____ เปลี่ยนจาก _____ คน เป็น _____ คน

3.2 หลักสูตร 2 ปี ภาคสมทบ รับผู้เข้าศึกษาปีละ _____ คน มีการเปลี่ยนแปลงจำนวน
 ผู้รับเข้าศึกษาบ้างหรือไม่ _____ เมื่อปี พ.ศ. _____ เปลี่ยนจาก _____ คน เป็น _____ คน

3.3 หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ รับผู้เข้าศึกษาปีละ _____ คน มีการเปลี่ยนแปลงจำนวน
 ผู้รับเข้าศึกษาบ้างหรือไม่ _____ เมื่อปี พ.ศ. _____ เปลี่ยนจาก _____ คน เป็น _____ คน

3.4 หลักสูตร 4 ปี ภาคสมทบ รับผู้เข้าศึกษาปีละ _____ คน มีการเปลี่ยนแปลงจำนวน
 ผู้รับเข้าศึกษาบ้างหรือไม่ _____ เมื่อปี พ.ศ. _____ เปลี่ยนจาก _____ คน เป็น _____ คน

สิ่งสนับสนุนหลักสูตร

อาคารสถานที่

1. ก่อนเปิดการเรียนการสอนในหลักสูตรศิลปศึกษาปัจจุบันมีสถานที่สำหรับการเรียนการสอน
 มีพอเพียงหรือไม่ _____ ถ้าไม่เพียงพอ ขาดสถานที่สำหรับการเรียนการสอนในหมวดวิชา
 หรือวิชาใดบ้าง _____

อุปกรณ์และเครื่องมือสำหรับการปฏิบัติงานของผู้เรียน

1. อุปกรณ์และเครื่องมือที่ทางมหาวิทยาลัยจัดให้
 _____ เหมาะสม _____ ไม่เหมาะสม เพราะ _____
 _____ เพียงพอ _____ ไม่เพียงพอ เพราะ _____

2. อุปกรณ์และเครื่องมือสำหรับการสอนในรายวิชาใดที่ยังไม่เพียงพอ _____
 _____
 _____

3. การดำเนินการแก้ปัญหาเรื่องอุปกรณ์และเครื่องมือที่ไม่เพียงพอของหลักสูตรในอดีต*
ทำอย่างไร _____ ของประมาณจากแผ่นดิน

_____ ขอความสนับสนุนจากภาคเอกชน

_____ ขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง

_____ อื่น ๆ คือ _____

4. การดำเนินการแก้ปัญหาเรื่องอุปกรณ์และเครื่องมือที่ไม่เพียงพอในปัจจุบันทำอย่างไร

_____ ของประมาณจากแผ่นดิน

_____ ขอความสนับสนุนจากภาคเอกชน

_____ ขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง

_____ อื่น ๆ คือ _____

5. ปัญหาการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือในปัจจุบัน คือ

_____ ขาดการดูแลรักษาซ่อมแซม

_____ ที่เก็บรักษาไม่เพียงพอ

_____ ผู้เรียนมีความรู้ทางด้านการใช้เครื่องมือไม่เพียงพอ

_____ อื่น ๆ คือ _____

มีความแตกต่างหรือเหมือนกับหลักสูตรศิลปศึกษาในอดีต * อย่างไร _____

สื่อการสอน

1. สื่อการเรียนการสอนที่มีใช้ในหลักสูตรฉบับปัจจุบันและในอดีต *

รายการสื่อการเรียนการสอน	ปัจจุบัน	อดีต
ตัวอย่างผลงาน		
ภาพถ่าย		
วีดิทัศน์		
เครื่องฉายแผ่นใส		
อื่น ๆ คือ _____		

* หมายถึงหลักสูตรศิลปศึกษาระดับปริญญาตรีฉบับแรกจนถึงฉบับก่อนปัจจุบัน

2. การได้มาของสื่อการสอนโดยทั่วไป

- _____ ผู้สอนจัดหาเอง
 _____ จัดซื้อด้วยงบประมาณแผ่นดิน
 _____ ได้รับการสนับสนุนจากเอกชน
 _____ อื่น ๆ คือ _____

3. ปัญหาของการใช้สื่อการเรียนการสอนโดยทั่วไป

- _____ สื่อการเรียนการสอนด้อยคุณภาพ
 _____ การบริการไม่เหมาะสม
 _____ มีไม่เพียงพอกับความต้องการใช้งาน
 _____ อื่น ๆ คือ _____

หนังสือประกอบการศึกษาค้นคว้า

1. หนังสือทางศิลปะที่มีอยู่ในห้องสมุดของมหาวิทยาลัยในปัจจุบัน มีเพียงพอสำหรับการค้นคว้าของผู้เรียนหรือไม่ _____ มีเนื้อหาครอบคลุมทุกสาขาวิชาทางศิลปะที่เปิดการเรียนการสอนในหลักสูตรอย่างน้อยเพียงใด _____

2. การจัดหาหนังสือประกอบการศึกษาค้นคว้า เข้าห้องสมุด

- _____ ผู้สอนเสนอรายชื่อหนังสือให้ห้องสมุดจัดซื้อ
 _____ ผู้สอนเสนอลักษณะหนังสือให้ห้องสมุดจัดซื้อ
 _____ ห้องสมุดจัดซื้อเองตามความเหมาะสม
 _____ อื่น ๆ คือ _____

3. การศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือในห้องสมุดของผู้เรียน

- _____ ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
 _____ ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
 _____ ผู้สอนคัดลอกรายชื่อหนังสือ และจัดเตรียมไว้ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าโดยเฉพาะ
 _____ อื่น ๆ คือ _____

4. ปัญหาและแนวทางแก้ไขในด้านการจัดหาและการใช้หนังสือประกอบการศึกษาค้นคว้าอย่างยิ่ง

- ปัญหา _____
 แนวทางแก้ไข _____
 ปัญหา _____
 แนวทางแก้ไข _____

ภาพรวมของวิวัฒนาการหลักสูตรศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรีในสถาบันการศึกษาของท่าน /
ข้อสังเกต / ข้อเสนอแนะ / ปัญหา / แนวทางแก้ไข และอื่น ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นายทินกร บัวพล เกิดวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ.2503 ที่อำเภอเมือง
จังหวัดตราด สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต สาขาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2526 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีพุทธศักราช 2530

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย